

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2021

132/02.05.01/2021

KHALL 24.08.2021 § 176

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 30 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet. Harkinnanvaraisen avustuksen kriteereissä huomioidaan myös koronakriisin vaikutukset, jotka on eriteltävä hakemuksessa.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen on esitettävä valtionosuuden korotusta koskevassa hakemuksessa. Jos toimenpiteitä ei ole päätetty hakuajan loppuun mennessä, on hakemukseen merkittävä se, milloin valtuusto käsittelee ne ja mitkä toimenpiteet ovat. Valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiselle ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai se voidaan myöntää alennettuna, jos esitetyjä toimenpiteitä tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu.

Avustuksen myöntämisen ehtona on myös, että kunta toteuttaa kuntalain 118 §:n mukaisen arviointiryhmän ehdotuksen mukaiset toimenpiteet palveluiden edellytyksen turvaamiseksi. Edellä mainittu ehto koskee niitä kuntia, joihin on asetettu em. lain 118 §:n mukainen arviointiryhmä.

Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2021 tilannetta. Perusteluissa tulee erityisesti tuoda esille ne toimenpiteet, joita kunta on tehnyt tai on tekemässä poikkeuksellisten tai tilapäisten talousongelmien parantamiseksi.

Harkinnanvaraiseen valtionosuuden korotukseen on käytettävissä enintään 30.000.000 euroa. Valtiovarainministeriö on päättänyt, että hakemukset tulee toimittaa 3.9.2021 mennessä Valtiovarainministeriöön.

Haapajärven kaupungin tilinpäätöksessä vuodelta 2020 verotulot kertyivät alkuperäistä talousarviota huomattavasti heikommin.

Taseessa on kumulatiivista alijäämää edelleen 2,9 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaiset poistot kasvavat valtuuston päätöksen mukaisesti, johtuen huonokuntoisten ja käytöstä poistettujen/ poistuvien rakennusten tasearvojen poiskirjaamisesta taseesta. Lisäksi kaupungilla on paljon sisäilmaongelmista kärsiviä kiinteistöjä, joita pitää kunnostaa ja toiminnalle pitää olla käyttöön väliaikaistiloja tai tehdä muita ratkaisuja. Näistä aiheutuu kaupungille huomattavasti lisää kustannuksia.

Sote -kustannuksia on vaikea ennakoida. Kuluvana vuonna on Ppky Selänteessä kasvua heinäkuun loppuun mennessä 590.878 euroa eli 3,5 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuluvan vuoden talousarviossa tilikauden tulos on negatiivinen ja ylijäämää on vain vajaa 20.000 euroa. Kaupungilla on kattamattomia alijäämiä kumulatiivisesti jo pitkältä ajanjaksolta, joten Valtiovarainministeriö on asettanut Haapajärven kaupungin arviointimenettelyyn. Arviointimenettelyn työskentely alkaa syksyllä.

(Valmistelija: Unto Vesamäki p. 044-4456 132)

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus päättää hakea harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 2,5 miljoonaa euroa vuonna 2021.

Kaupunginhallitus: Hyväksyttiin.